

14 yıl sonra tekrar tuvale dönen Elvan Alpay, sergisine ismini veren iki şeyden bahsediyor en çok; düşlerden ve ormandan. Bir ara babası Şahin Alpay'a da geliyor tabii laf...

Herkesin tırtılı kendine

AYŞEGÜL OĞUZ

Sanatçı Elvan Alpay'ın, 14 yıl aradan sonra tuvale döndüğü yeni sergisinin adı 'Düş-Orman'. Sanat pratiğini söze dökmekten hoşlanmayan Alpay'ın gerginliği, laf kendisine

uzandıkça artsa da, ketumluğunu yer yer kırabiliyoruz.

Alpay, hayata tekrar inanabilmekten, birliktelik ve uyuma duyduğu ihtiyaçtan bahsediyor. Şahin Alpay'ın kızı olmanın anlamını, siyasetle iç içe bir evde büyümenin imge dünyasına kattıklarını konuşmak isteyince "Bunları size anlatamam..." diyor. Ormanın karanlık, tekinsiz bir yer olduğu kadar, özgürleştirici yanına dönüyoruz tekrar. Herkesin bir ormanı olduğunu söylüyor Alpay...

Galeri Nev'in Mısır Apartmanı'ndaki yeni mekânında açılan 'Düş-Orman' 13 Aralık'a dek görülebilir.

Sizi ormana yaklaştıran, bu çalışmaya kaynak olan his neydi?

Çok söze dökmekten hoşlanmadığım, söze döktüğüm anda siğ ve yüzeysel kalan bir sürü şey bir arada... Ormanın kendisi de, orman kavramı da bireysel yaşamımda çok önemli bir yere sahip. Ormanın içinde kaybolmak, tehlikeye açık ama aynı zamanda müthiş özgürleştirici... Bir sürü, birbirine çok tezat kavramı içinde barındırıyor. Bu sergide kullandığım mantarların da evrensel birlik hissiyle, evrenle bütünleşebilme, yani aidiyetle ilgisi var. Hayata tekrar inanabilmekten, yaşamın mucizevi bir tarafı olduğundan, kendi içindeki mucizesinden ve o mucizenin bir parçası olabilmekten bahsetmek istedim.

Aidiyet ve uyum ihtiyacı olarak adlandırdığınız bu durum, bir spirüel inanışı mı akla getirmeli?

Hayır, daha varoluşsal bir anlam var. Yaşamın bir parçası olabilmek her zaman olası bir şey değil. Bu hisse kapılmak, hele bugünkü toplumdaki hiç olası değil. Bu sürat ve değişimin içerisinde, benim 40 yaşında hakikaten, tekrardan bir şeyin parçası gibi hissedebilmem çok yükseltici. Bu, her zaman yakalanabilecek bir durum değil. Hepimizin dönem dönem baş etmek zorunda olduğu bir dışarıda kalmışlık ve içine girememme hali... İşte düşsellik de orada. Buradan çıkışla üretilmiş işler bunlar.

Sizce nasıl ihtiyaçlara gerek var?

Yaşamın değerli ve mucizevi olduğuna inanmaya çok ihtiyaç var. Bu kadar karamsarlığın içinde hâlâ bunu hissedebilmek çok iyi geliyor insana.

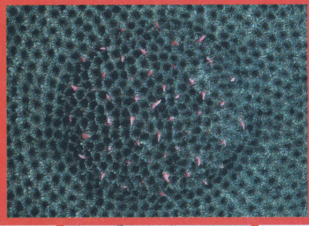
Kendi sanat dilinizden uzaklaşmadan tuvale döndüğünüzü zikrediyorsunuz bu sergi için... Sanat dilinizi oluşturan öğeler tam olarak

neler?

Kemikleşmiş ögesi döküm. Farklı malzemeler ve bunlardan çoğalttığım parçaları bir araya getirerek oluşturduğum yeni bütünlük... Farklı malzemeler, farklı objeler olsa da, sonuçta baktığınız zaman, yüzey resmi yaptığınızda da hep bir katman söz konusu. Rölyefik işler yaptığım zaman da hep aynı formun tekrarı var.

Farklı malzemeler kullanmanız sanatsal arayışınızı nasıl etkiliyor?

Malzemeye, forma, ellerimle bir şeyler yapmaya meraklıyım. Dokunma hissinin seviyorum. Reel, elle tutulabilir nesneler anlatımı zenginleştiriyor. Bu yüzden de hep bir rölyefe, üçüncü boyuta ihtiyaç duyuyorum. Her şeyden önce 14 yıl ara verdim tuvale. Tekrar pentüre geçmek, böyle bir anlatımda bulunmanın heyecanı ve kontrolü var. Kontrol de zaman alıyor. Zaten bu yüzden serginin adında 'düş' de var. Bu

sergi hafif bir sergi... Travması yok. Yani bu sergi bana kendiliğinden olmuş gibi geliyor. Zorlama yok.

Yaşadığınız sokak, semt, şehir, insanlar resimlerinizde nasıl varlar?

Hayatım bire bir var. Çünkü işlerim beni oluşturuyor. Bir fanusta yaşamıyorum, sokaktayım ve farkındayım. Ülkemde, dünyada ne olup bittiğini izlemeye çalışan biriyim. Bir resme baktığınız zaman 'Elvan şunu yaşamış, şunu da oraya koymuş' yok. Bunlar tabii ki güncelim, tabii ki benim hayatım. Bire bir tasvirler yok ama ben varım, daha ne olsun!

Bir arada olma

İhtiyacından bahsediyorsunuz. Bu ihtiyaç, Türkiye'nin şu anda içinde bulunduğu şartlardan ne kadar besleniyor?

Bu ihtiyacı çok yoğunlaştırıyor gerçekten. Epeydir büyük korkular ve endişeler yaşıyorum. 'Ay başımıza neler geldi, daha neler olacak' değil. Bu çağda hâlâ bu kadar temel meseleleri çözmemiş olmamızdan dolayı umutsuzluğa kapıldığım oluyor. Türkiye hâlâ o temel meseleler üzerinde uğraş veriyor. Temel hissim hüznün belki; burada olunmama, bu kadar olmamalı gibi... Bunları çoktan aşmış ve ilerlemiş olmalıydık... Dünya bu kadar hızla giderken, üzerinde konuştüğümüz, birbirimizi hırpaladığımız meselelerin ilkelliği beni ürkütüyor. Ama gelecek diye umutluyum: Üstesinden gelinir elbet, inşallah!

Babanız Şahin Alpay. Dolayısıyla evinizi, büyüdüğünüz ortamı siyasetten ayrı düşünmek imkânsız...

Siyaset her zaman hayatımızın bir parçası oldu tabii ki. Babamın hayatı benim hayatımı da bire bir etkiledi. Babam yoğun politikanın içinde gözlemci olduğu için, bizi dışında tutmak için efor da sarf etti. Hep mesafeliydik siyasete. Benim meylim hep resimdi. Ama gözlem açısından siyaset hep hayatımda oldu.

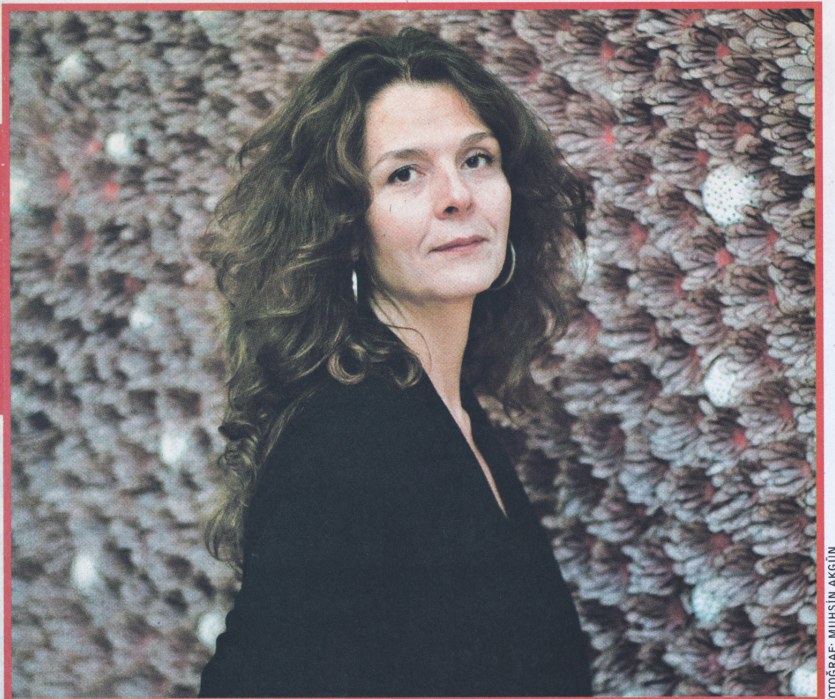
Hayatınızda resme dair ilk ne hatırlıyorsunuz?

Herkes gibi ben de çocukluğumdan beri resim yaptım, sadece resim yaptım, durmadan resim yaptım... Benim için o kadar özel, o kadar farklı bir dünyaydı ki, o özelliği kadar da korkutucu, ulaşılmaz bir anlatım biçimiydi. Çok ürkedim; hiçbir zaman bu aşamaya geçebileceğimi düşünmedim. Daha ileri

zamanlarda anladım ki, ben ancak kendimi bu şekilde iyi hissedebilirim.

'Orman' ve 'Düş'... İkisi de kavram olarak bugünün dünyasında kendine kolay yer bulamıyor galiba...

Benim doğa-insan-mekân gibi bir derdim yok. Resimlerimle sosyolojik açılımlarda da bulunuyorum. Tabii ki doğa herkesin hayatında çok önemli bir yere sahip. Benim söylemem neyi değiştirecek? Bu resimlerde gördüğünüz kökler benim köküm. Öyle bir kök yok. O benim bitkim. Doğa kendimi anlatmama elverişli. O tırtıl, o sarmaşık, o yosun; onlar benim! Yok, öyle bir yosun. Ama bu da çok önemli değil. Doğada olmayan yeni formlar yaratmak gibi bir iddiam da yok. O tırtıl ben öyle görüyorum, siz başka türlü görüyorsunuz. Sembolik bir tarafı da var. Bunu söylemem. Bana ait, sormayın! Bir sergide bin beş yüz tane kurbağa yaptığınızda, kurbağaya çok atıfta bulunduğumu anlarsınız. Ancak kurbağanın sizin için ne anlama geldiğini kendi adına çözümlemek durumundasın. Bulman lazım: Neden buna kafayı bu kadar takıyorsun!

"Doğada olmayan yeni formlar yaratmak gibi bir iddiam yok. O tırtıl ben öyle görüyorum, siz başka. Sembolik tarafı da var. Bunu söylemem. Bana ait, sormayın!" diyor Elvan Alpay. Galerî Nev'in Mısır Apartmanı'nda açılan yeni mekânındaki 'Düş-Orman' sergisi 13 Aralık'a dek açık.

FOTOGRAF: MUHSİN AKGÜN